

15 ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารบัญ

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ
ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ

1. ทิม คณะเสน 4
2. นภา เข็มมุข 8
3. ทรัพย์ถวิล สุขศิริ 12
4. สมคิด เพ็งบุปผา 16
5. ปราณี สังอ่อนดี 20
6. สำเนาว์ พึ่งมา 24
7. สมโชติ บุญมี 28
8. สำเริง วงศ์สุรินทร์ 32
9. ประสิทธิ์ เส็งมี 36
10. เครือวรรณ จันทศรี 40
11. สบัน ทะนวนรัมย์ 44
12. น้ำผึ้ง เกตุขวง 48
13. อภิรมย์ ผาวันดี 52
14. ธงชาติ จันทศรี 56
15. นิรุจน์ ศรีเกษม 60

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายทิม คณะเสน

33/4 หมู่ 13 ต. เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ .ฉะเชิงเทรา

47P 0771922 1515779

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

จากการที่มีหนี้สินจำนวนมาก เมื่อปี พ.ศ. 2551 จึงได้เริ่มเข้ามาเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับศูนย์เขาหินซ้อนฯ และมีการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิต

ได้มีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษ มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่สวนของตนเอง และมีการทำเกษตรผสมผสาน โดยทำการแบ่งพื้นที่สำหรับปลูกไม้ผล ไว้บริโภคในครัวเรือน และพื้นที่ที่เหลือได้ทำแปลงปลูกผักปลอดสารพิษเช่น มะเขือ คะน้า กวางตุ้ง กุ๊ยฉ่าย พริก ฯลฯ

โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้เข้ามาช่วยในด้านการจัดรูปแบบพื้นที่ในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และการปรับใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- การทำเกษตรผสมผสาน การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก การใช้น้ำหมักชีวภาพในพืชผัก ผลิตสารไล่แมลงจากสมุนไพร
- ปลูกไม้ผล ปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดปี ปลูกสมุนไพร
- การทำผักปลอดสาร

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ทำสวนเกษตรผสมผสานแบบพอดี โดยแบ่งพื้นที่ไว้สำหรับปลูกพืชไว้กินที่บ้าน และพื้นที่สำหรับปลูกผักปลอดสารเพื่อไว้จำหน่าย ส่งผลให้สามารถลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษา และเสาะหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอ โดยจะนำมาทดลองและปรับใช้พัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง เช่น การฟื้นฟูคุณภาพดิน การผลิตปุ๋ยชีวภาพ

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนในการขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสาร และพัฒนาคุณภาพของดินในพื้นที่ตามหลักปรัชญาฯ แบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อว่าในอนาคตจะได้มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารที่เข้มแข็ง เพื่อที่จะเป็นแหล่งเสริมรายได้ให้กับศูนย์เรียนรู้ตนเองและคนในชุมชน

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้วยการซื้อดินร่วนจากภายนอกมาผสมกับปุ๋ยชีวภาพ

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการใช้ชีวิตแบบพอเพียง และทำสวนผสมผสานโดยผักและสัตว์ที่เหลือจากการกินถึงนำไปขาย และมีการขยายองค์ความรู้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกรผู้สนใจ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- มีกระบวนการจัดการปรับปรุงบำรุงดิน
- มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ
- มีการจัดแบ่งพื้นที่ในการปลูกผักแต่ละชนิดให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
- มีการคัดเลือกชนิดพันธุ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพดินและสภาพอากาศ

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน การทำปุ๋ยชีวภาพ แนวคิดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับ การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การทำเกษตรอินทรีย์
- สามารถขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูดินให้เหมาะกับการทำเกษตร

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางนภา เข็มมุข

32/1 หมู่ 5 ต.เกาะขนุน อ. พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47p 0758703 1518839 081-5611504

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

จากการประสบปัญหาขาดทุนนับล้านบาท มีหนี้สินมากมาย จึงได้ทดลองเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม และปลูกพืชผักสวนครัวหลายชนิด โดยนำไปขายเองที่ตลาดสดเกาะขนุน

ซึ่งภายหลังเจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ได้รับการอบรมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯในหลายๆเรื่องโดยเฉพาะเรื่องหญ้าแฝกที่มีความสำคัญและทำให้พืชเจริญงอกงามดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นปุ๋ย ป้องกันดินพังทลาย นอกจากนี้ได้รับอบรมทั้งเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การขยายพันธุ์ไม้ผล พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ เช่น แกล็ดดิโอลัส หน้าวัว เบญจมาศ ปทุมมา ดาหลาซานนาดู ขิงชมพู กระเจียว ฯลฯ ได้รับการอบรมการเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดและได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ฯลฯ

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- การทำเกษตรผสมผสาน ปลูกไม้ผล พืชผัก พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ เลี้ยงปลา สามารถสร้างรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี และการทำปุ๋ยชีวภาพ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

การปลูกพืชแบบผสมผสานของตนเองจะใช้พื้นที่น้อยแต่ปลูกหลายอย่างสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป จะไม่ปลูกเยอะเกินกำลังตนเองจะทำไหวแม้มีความต้องการของผู้บริโภคจำนวนมาก

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการวางแผนการผลิตที่ชัดเจนและรู้ว่ากลุ่มผู้บริโภคต้องการผักชนิดใด ปริมาณเท่าไหร่ จะมีการวางแผนการผลิตได้เหมาะสมล่วงหน้า

ด้านภูมิคุ้มกัน

เนื่องจากพืชผักของตนเองไม่ใช้สารเคมี ปลอดภัยและมีคุณภาพ ทำให้สามารถกำหนดราคาด้วยตนเองไม่ขึ้นลงตามท้องตลาดทั่วไป และมีลูกค้าขาประจำจำนวนมาก

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

การปลูกหญ้าแฝกทำให้พื้นที่ของตนเองมีความชุ่มชื้น สามารถปลูกพืชได้หลายชนิดเจริญงอกงาม ปัจจุบันจึงมีเกษตรกรบ้านใกล้เรือนเคียงเริ่มทำตามพื้นที่ของตนเอง

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

นอกจากจะปลูกผักส่งขายเองที่ตลาด ยังช่วยรับซื้อผักของเพื่อนบ้านไปวางขายโดยเฉพาะกลุ่มเครือข่ายที่เคยเข้ามาเรียนรู้หรือรับความรู้จากศูนย์ฯ ของตนเองไปปรับใช้ ปัจจุบันจึงมีเพื่อนบ้านมาขอความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรจากตนเองจำนวนมาก

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ปัจจุบันมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและไม่มีหนี้สิน ด้วยการทำการเกษตรแบบผสมผสานบนพื้นที่ 6 ไร่ ประกอบไปด้วย พืชผักสวนครัว เช่น คะน้า ผักบุ้ง กวางตุ้ง ต้นหอม ผักชี ผักชีฝรั่ง ผักกาดเขียว ผักกาดขาว ข้าวโพด ถั่วฝักยาว บวบ ฯลฯ ไม้ผล เช่น ชมพู่ มะม่วง กระท้อน กล้วย ฯลฯ แปลงไม้ดอก ไม้ประดับ เช่น แกล็ดดิโอลัส ปทุมมา ดาหลาขาว ซานนาดู ขิงชมพู กระเจียว ฯลฯ เพื่อตัดจำหน่าย

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการใช้หญ้าแฝก การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การทำปุ๋ยชีวภาพ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรผสมผสาน การบำรุงดินด้วยหญ้าแฝก การทำปุ๋ยชีวภาพ

“ศูนย์เรียนรู้ด้านฯ เกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางทรัพย์ถวิล สุขศิริ

169/3 หมู่ 5 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0767398 1527718 087-1298714

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตรและแปรรูป”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมกับทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ทั้งเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น ปุ๋ย การแปรรูปสมุนไพร เช่น ว่านสาวหลง ไพร สเน่ห์พังพอน ขมิ้น

มีการอนุรักษ์ป่าและการปลูกป่า โดยใช้แนวคิด ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้วิธีธรรมชาติ มีการปรับใช้องค์ความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทุกกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ฯ โดยแทบไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก และยังมีการแบ่งปัน/จำหน่ายผลผลิตพืชผัก สัตว์ สมุนไพรที่เหลือจากการรับประทานให้กับเพื่อนบ้านใกล้เคียง โดยแบ่งพื้นที่ในการทำป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง โรงเลี้ยงไก่-เป็ด สระน้ำสำหรับใช้ในแปลงเกษตรและเลี้ยงปลาดุก อาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร และอาคารสำหรับดูงาน

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ
- การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
- การแปรรูปสมุนไพร เช่น ว่านสาวหลง ไพร เสน่ห์พังพอน ขมิ้น
- การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี และเป็ด

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีการปรับใช้องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับทุกกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้โดยแทบไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก ทั้งการปลูกพืชก็ใช้ปุ๋ยที่ได้มาจากการผลิตของตนเอง การปรับปรุงบำรุงดินก็ และยังมีการแบ่งปัน/จำหน่ายผลผลิตพืชผัก สัตว์ สมุนไพรที่เหลือจากการรับประทานให้กับเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษา และเสาะหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอ โดยนำมาทดลองและปรับใช้พัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ของตนเอง

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนของศูนย์เรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจการแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือการมอบสิ่งที่ดีที่สุดให้กับผู้บริโภค

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการปลูกป่า3อย่างประโยชน์4อย่าง และปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการใช้ชีวิตแบบพอเพียง และทำสวนผสมผสานโดยผักและสัตว์ที่เหลือจากการกินถึงนำไปขาย และมีการขยายองค์ความรู้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกรผู้สนใจ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- การแบ่งพื้นที่ในการทำป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง โรงเลี้ยงไก่-เป็ด สระน้ำสำหรับใช้ในแปลงเกษตรและเลี้ยงปลาดุก อาคารแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร และอาคารสำหรับดูงาน
- มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในแปลงเกษตรผสมผสาน
- มีการใช้สมุนไพรในการแก้ปัญหาเมื่อสัตว์ไม่สบายเช่น การใช้ใบฝรั่งให้ไก่กินเมื่อไกท้องเสีย ใช้ฟ้าทลายโจรให้ไก่กินเมื่อเป็นไข้ฯลฯ

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก ปุ๋ยชีวภาพ การแปรรูปพืชสมุนไพร การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรผสมผสาน การทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก และปุ๋ยชีวภาพ การแปรรูปพืชสมุนไพร

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางสมคิด เพ็งบุปผา

39/1 ม.5 ต. บ้านช่อง อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0762151 1525979 089-5424399

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตรและการแปรรูป”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

หลังจากประสบปัญหาการปลูกมันสัมปะหลังที่ต้องใช้พื้นที่และแรงงานจำนวนมาก จึงพยายามหาทางออกด้วยการหาพืชอะไรปลูกทดแทนที่ใช้พื้นที่น้อยแต่ให้ผลตอบแทนสูง เพื่อให้มีรายได้เพียงพอครัวเรือน

จึงเริ่มเข้าไปอบรมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ และได้รับกล้าพันธุ์มะนาวมา ทดลองปลูกศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจนประสบความสำเร็จ มีแปลงสาธิต จัดทำแปลงสาธิตการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนกระทั่ง ประมาณปี พ.ศ. 2554 ได้เริ่มตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน เป็นแหล่งดูงานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ด้านการปลูกพืชผักสวนครัว ด้านการปลูกมะนาวนอกฤดู และการปลูกผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการปลูกมะนาวในวงบ่อ ปลูกพืชผสมผสาน พืชผักปลอดสารพิษ และปลูกไม้ผล เช่น มะยงชิด มะม่วง ขนุน พุทราซุปเปอร์จัมโบ้ ฯลฯ
- มีการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ และสารไล่แมลง
- มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ภายใต้แบรนด์ “น้ำสมุนไพรสวนผู้ใหญ่สมคิด”

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ตั้งแต่เริ่มต้นทำสวนเกษตรพอเพียง ทำให้มีสภาพความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าแต่เดิมมาก แม้จะไม่ได้ร่ำรวยแต่ก็ไม่มีหนี้สิน นอกเหนือจากนี้แล้วยังมีสุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้นด้วย

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมจากศูนย์ศึกษาพัฒนาฯ หลายหลักสูตร ได้มีการเลือกสรรองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับตนเองและเหมาะกับพื้นที่สุด โดยเฉพาะความรู้เรื่อง การปลูกมะนาวในวงบ่อจนทำให้ประสบความสำเร็จ มีรายได้และสามารถสร้างชื่อเสียงได้ดังเช่นปัจจุบัน

ด้านภูมิคุ้มกัน

นอกเหนือจากการขายมะนาวสดแล้ว เจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ได้เพิ่มมูลค่ามะนาวสด ด้วยการนำมาทำน้ำสมุนไพรต่างๆ ที่มีรสชาติอร่อย เข้มข้น ใช้น้ำมะนาวแท้ที่ปลอดจากสารเคมี ซึ่งแตกต่างจากน้ำสมุนไพรทั่วไป

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้ฯ ได้มีการจัดสรรพื้นที่อย่างเหมาะสมและลงตัวเพื่อดำเนินกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การปลูกมะนาวในวงบ่อ ปลูกพืชผักผสมผสานทั้งในแปลง และปลูกในพื้นที่ว่างในวงบ่อ เช่น กุยช่าย กะเพรา โหระพา ยี่หร่า ผักชีฝรั่ง ตะไคร้ มะกรูด ปลูกพืชผักแบบผสมผสานและปลอดสารพิษ เช่น น้ำเต้า ถั่วฝักยาว บวบ ถั่วพู ฟักทอง ฯลฯ ไม้ผล ปลูกไม้ผลไว้หลายชนิด เช่น มะม่วง มะยงชิด ขนุน พุทราซุปเปอร์จัมโบ กล้วย และพุทรา 3 รส

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การปลูกมะนาวในวงบ่อ การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ และสารไล่แมลง
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝก การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกมะนาวนอกฤดู และการปลูกผักผลไม้ปลอดสาร

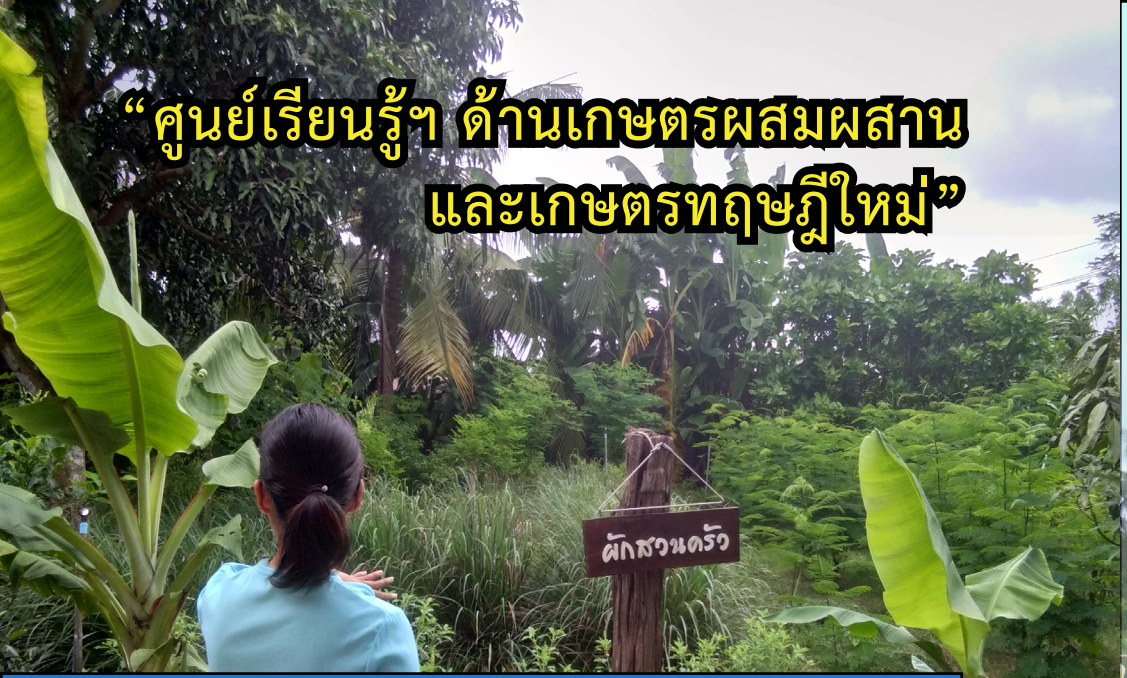

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางสาวปราณี สังอ่อนดี

24 หมู่ 5 ต.บ้านซ่อง อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0762151 1525979 086-112-7762

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

หลังจากตัดสินใจลาออกจากงานที่บริษัท หันกลับมาทำการเกษตรในพื้นที่มรดก จำนวน 6 ไร่ ต่อมาปี พ.ศ. 2556 ได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ และนำความรู้มาปรับใช้ในแปลง โดยเริ่มจากการผลิตน้ำหมักชีวภาพ และสารไล่แมลงใช้ในแปลงเอง ร่วมกับการเริ่มศึกษาข้อมูลจากทางอินเตอร์เน็ตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ในช่วงแรกปลูกผักอายุสั้น เช่น คะน้า กวางตุ้ง ผักบุ้ง แล้วนำไปจำหน่ายเองที่ตลาดนัด ปรากฏว่าเป็นที่ต้องการของตลาด จึงเริ่มปลูกผักให้หลากหลายชนิดขึ้น และเริ่มมีการนำเอาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร จนกลายเป็นต้นแบบให้ผู้คนภายนอกเข้ามาศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการทำนา
- มีการผลิตพืชผัก พืชสวน ไม้ผล และพืชสมุนไพร แบบผสมผสาน
- มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ เป็ดปากน้ำ วัว ปลาทับทิม
- มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ไข่เค็ม น้ำส้มควันไม้ ฯลฯ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีความพอเพียงในการผลิตจากการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก มีการวางแผนการผลิตโดยไม่ทำให้เกินกำลังความสามารถที่ตนเองมีอยู่ และผลิตให้เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค ไม่มุ่งที่จะต้องขยายพื้นที่หรือผลิตจำนวนมากๆ

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการผสมผสานความรู้จากหลากหลายแหล่งมา ทั้งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากการเข้ารับการอบรม แล้วนำมาปฏิบัติลองผิดลองผิดลองถูกด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จ

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการลดใช้สารเคมีจนทำให้พืชผักผลไม้กลายเป็นเกษตรปลอดภัย ได้รับ GAP นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ เข้าช่วยในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการผลิต ทำให้เป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้บริโภค

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการใช้ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เข้าไปพลิกฟื้นพื้นที่ ทำการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์และสามารถทำการเกษตรได้

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผลผลิตที่ได้แก่บ้านใกล้เรือนเคียง ผู้คนในชุมชน รวมถึงการรับฝากผลผลิตของเพื่อนบ้านไปขายยังตลาดและผ่านเวปไซต์ของศูนย์เรียนรู้ฯ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- เป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีความโดดเด่นในแง่ของบูรณาการความรู้ทั้งการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรจนประสบผลสำเร็จ
- ได้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จากกรมพัฒนาที่ดิน ได้เป็นครูอาสาคอยสอนเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนา ได้เป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ young smart farmer

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำปุ๋ยชีวภาพ การปลูกพืชสมุนไพร การเลี้ยงเป็ดปากน้ำ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรผสมผสานและทฤษฎีใหม่ การใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรในการเก็บข้อมูลในแปลง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการปลูกผักปลอดสารพิษ

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายสำเนาว์ พึ่งมา

310 13 ต. เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ .ฉะเชิงเทรา

47P 0771501 1516033 081-0001655

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

จากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่มีการใช้สารเคมีจำนวนมาก ต้นทุนการผลิตสูง แม้จะมีรายได้จากการขายผลผลิตค่อนข้างดี แต่รายได้จากการผลผลิตส่วนหนึ่งต้องกลับไปซื้อสารเคมี ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงส่งผลให้เกิดเป็นหนี้สิน จึงเริ่มคิดที่จะหันกลับมาสู่การเกษตรแบบพออยู่พอกิน ปลูกพืชแบบผสมผสานให้สามารถมีรายได้และผลผลิตตลอดทั้งปี จนเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2540 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้เข้ามาสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ จึงได้ปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยวมาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ของตนเอง นอกจากนี้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 จึงอยากช่วยเหลือเพื่อนบ้าน จึงได้แนะนำและเป็นต้นแบบในการทำการเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับเพื่อนบ้านมาตลอดจนถึงปัจจุบัน

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ เช่น แปลงนา ปลูกมันสำปะหลัง และ พืชสวนครัว ปลูกไม้ผล เลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ และปลา ฯลฯ
- การจัดทำแปลงสาธิตการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังโดยใช้ระบบเทปน้ำหยด
- การปรับปรุงบำรุงดิน มีโรงผลิตปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีการวางแผนการผลิต โดยไม่ทำให้เกินจากกำลังความสามารถที่ตนเองมีอยู่

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการใช้ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง และการศึกษาค้นคว้าลองผิดลองถูกด้วยตนเอง

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนทั้งในเรื่องของการผลิต การจัดการผลผลิตที่เหมาะสม มีความมั่นคงทางอาหารพออยู่พอกิน ที่เหลือจึงขายสร้างรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการใช้ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เข้าไปปรับปรุงพื้นที่ โดยเฉพาะการเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสานทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่จากแต่ก่อน

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผลผลิตที่ได้แก่บ้านใกล้เรือนเคียง ผู้คนในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ความรู้ที่ได้รับจากทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตพืชในพื้นที่ของตนเอง ลดปริมาณการใช้สารเคมีหันมาผลิตน้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง และปุ๋ยหมักใช้เอง ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการผลิตการเกษตรแบบผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการทำนาข้าว ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกไม้ผลตามฤดูกาล เช่น มะม่วง กระท้อน มะยงชิด เงาะ มังคุด ลำไย ฝรั่ง น้อยหน่า ขนุน ชมพู่ และมะกอกน้ำ ฯลฯ มีการเลี้ยงสัตว์ได้แก่ ปลา ไก่ ฯลฯ

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำเกษตรผสมผสาน การทำปุ๋ยชีวภาพ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวเกษตรทฤษฎีใหม่ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังโดยใช้ระบบเทปน้ำหยด

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายนายสมโชติ บุญมี

110 หมู่ 5 ต.เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

47P 0759814 1517948 089-0915276

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

เดิมเจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ทำนาเป็นอาชีพหลัก ทำให้มีรายได้เฉพาะช่วงระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเท่านั้น ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงด้านการตลาด เช่น ปลูกไม้ผล การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กบ ซึ่งจากการผลิตมาระยะหนึ่งพบว่าเป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีกว่าการทำนา หลังจากนั้นศูนย์เรียนรู้ฯ ได้รับความรู้ การแนะนำความช่วยเหลือ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินฯซ้อน ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ขุดสระน้ำประจำไร่นา พันธุ์ไม้ผล การทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การฝึกอบรมความรู้ทางด้านการเกษตร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพจนประสบผลสำเร็จมีรายได้จุนเจือครอบครัว สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนบ้าน ทั้งยังเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานเพื่อนำไปปรับใช้ได้ต่อไป

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- การปลูกพืชแบบผสมผสาน การเกษตรที่เอื้อต่อธรรมชาติ ไม่ใช้สารเคมีในการเกษตร เช่น กล้วย มะนาว มะม่วง ฝรั่ง มะละกอ
- มีการผลิตปุยหมักชีวภาพ ทำน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง ทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ตั้งแต่เริ่มต้นทำสวนเกษตรพอเพียง ทำให้มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีอาหารที่สามารถผลิตได้เองที่ปลอดจากสารเคมี มีความสุขได้อยู่กับครอบครัวพร้อมหน้าพร้อมตา ทำให้สุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรงกว่าแต่ก่อนมาก

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์จากการไปอบรมที่ศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อนฯ รวมถึงการปฏิบัติจริง ลองผิดลองถูก นำมาประยุกต์ปฏิบัติจนประสบความสำเร็จเช่นในปัจจุบัน

ด้านภูมิคุ้มกัน

ไม่ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการผลิตภาคเกษตร ทำให้ต้นทุนลดลง

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

เน้นการปลูกพืชตามธรรมชาติ ไม่ใช้สารเคมีหากมีโรคและแมลงรบกวนจะใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง สารป้องกันโรคราและโคนเน่า จุลินทรีย์หน่อกล้วย จุลินทรีย์ปลีกล้วย ฮอร์โมนไข่ ที่ผลิตเอง

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

เน้นการปลูกพืชที่หลากหลาย ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาก สุขภาพดีขึ้นเนื่องจากไม่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตร แม้จะไม่ได้มีเงินทางร่ำรวยมากมาย แต่ก็รู้สึกมีความสุขได้อยู่กับครอบครัว

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันศูนย์เรียนรู้ฯ ได้ดำเนินกิจกรรมทั้งการปลูกข้าว กุยช่าย ขาว เลี้ยงวัว เป็นหลัก และยังมีการทำปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น น้ำหมักหัวปลา สารไล่แมลงชีวภาพ ที่ผลิตจาก กลอยและข่าเป็นต้น ซึ่งมีทั้งการผลิตเพื่อใช้เองภายในครัวเรือนนอกจากนี้ยังทำแจกจ่ายให้กับชาวบ้านที่สนใจด้วย

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษากา รพัฒนาฯ ในการทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ การปลูกพืชแบบผสมผสาน

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการเลี้ยงกบเศรษฐกิจ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายสำเริง วงศ์สุรินทร์

364 ม.13 ต.เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0762423 1510026 084-3620658

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

เดิมเจ้าของศูนย์เรียนรู้ เป็นคนตำบลดงน้อย อำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา หลังจากย้ายมาทำการเกษตรอยู่หมู่ที่ อำเภอพนมสารคาม ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ได้เข้ามาชักชวนให้ไปอบรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จึงเข้ามาศึกษาหลักสูตรเรื่อง กบ เพราะคิดว่าธุรกิจกบ มีตลาดรองรับราคาดี มั่นคงสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ หลังจากได้เข้ารับการอบรมแล้วได้นำมาปฏิบัติจริงร่วมกับการเรียนรู้เพิ่มเติมจากฟาร์มกบหลายๆแห่ง สะสมความรู้เรื่อยมาด้วยการทดลองด้วยตนเอง ร่วมกับการนำความรู้จากที่ต่างๆ มาประยุกต์ให้เข้ากับพื้นที่ของตน ขณะเดียวกันตนก็ได้พัฒนาปรับปรับปรุงสายพันธุ์กบตลอดเวลา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด สร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจกับลูกค้า จนธุรกิจกบของตนประสบความสำเร็จ

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการเพาะเลี้ยงกบเศรษฐกิจ
- มีการเพาะเลี้ยงปลาดุก

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ธุรกิจการเพาะเลี้ยงกบของตนจะยึดหลักที่สามารถทำได้ในครัวเรือนตามแรงและกำลังที่ตนมี

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งจากฟาร์มกบที่ประสบความสำเร็จรวมถึงศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้ศึกษาทั้งจากหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงพันธุ์กบ ให้มีความแข็งแรง ตัวโต น้ำหนักเยอะ

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

ปัจจุบันธุรกิจการเพาะเลี้ยงกบของตน จะเน้นทำตามแรงและกำลังที่ตนมีและเน้นความขยัน ซื้อสัตย์ อดทน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันมีการจัดสรรพื้นที่ดำเนินการ วางแผนการผลิตเป็นกบเป็นรุ่นๆ ด้วยความรอบคอบ แบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนรู้ สะสมประสบการณ์ให้เชี่ยวชาญ โดยจะให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิตลูกกบที่ผลิตได้ จะต้องมีความแข็งแรง ทำให้กบที่ผลิตได้เป็นที่ต้องการของตลาด การดำเนินกิจกรรมจะใช้หลักการรู้จักตน รู้จักความพอประมาณ ทำตามกำลังที่จะทำได้ มีความสุขกับงานที่ตนเองรัก และสามารถมีส่วนขับเคลื่อนและช่วยให้อาชีพเพาะเลี้ยงกบเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายประสิทธิ์ เส็งมี

309 หมู่ 11 ต. เขาหินซ้อน อ. พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0772011 1520026 085-2115497

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

หลังจากแต่งงานและได้ย้ายเขามาในพื้นที่ ได้เริ่มมีแนวคิดอยากเปิดโรงผลิตหัวเชื้อเห็ดที่ตำบลเขาหินซ้อน จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรบริเวณนี้เพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า ภูฐาน และเห็ดชนิดอื่นๆ ต่อมาเกษตรกรที่สนใจจึงเริ่มสั่งก้อนเชื้อเห็ดชนิดต่าง ๆ ไปเปิดดอกเองจำนวนมากโดยเฉพาะจังหวัดใกล้เคียง

เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเพาะเลี้ยงเชื้อเห็ด ซึ่งเป็นความรู้เฉพาะด้าน นายประสิทธ์จึงได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้กับทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ อยู่เสมอ จนในปี พ.ศ. 2550 เจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ได้เริ่มเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ การผลิตเชื้อเห็ดครบวงจร ได้รับหน้าที่เป็นวิทยากรอาสา ฝึกอบรมเกี่ยวกับการเพาะเห็ดต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรทั่วไปตามสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในและนอกสถานที่ ได้แก่จังหวัดนครนายก สระบุรี และบุรีรัมย์ เป็นต้น

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การผลิตก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า ภูฐาน เห็ดนางรม เห็ดหูหนู เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดขอนขาว เห็ดหลินจือ รวมทั้งเปิดดอกจำหน่าย

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ดำเนินกิจกรรมตามกำลังที่มี และแบ่งเวลาบางส่วนที่ว่างจากการผลิตเห็ด เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้เรื่องการผลิตเห็ดให้กับที่สนใจ

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการปรับใช้ความรู้จากหลายๆแหล่งที่ได้ไปศึกษามา แล้วนำมาประยุกต์ปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

ปัจจุบันใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและพอเพียง ทำธุรกิจตามกำลังที่ตน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันมีการจัดสรรพื้นที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างลงตัวและเหมาะสมในกิจกรรมสำคัญของศูนย์เรียนรู้ฯ รวมทั้งผลิตดอกเห็ด จำหน่ายหัวเชื้อเห็ด มีการนำเอาองค์ความรู้ในการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อป้องกันการสะสมของเชื้อโรคและการขาดธาตุอาหารในดิน จากการปลูกพืชชนิดเดิมในพื้นที่เดิมซ้ำกันทุกๆปี ปัจจุบันได้จำหน่ายก้อนเชื้อเห็ดเป็นหลัก โดยก้อนเชื้อเห็ดที่จำหน่ายมี 3 ชนิดหลักๆ ได้แก่ ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า ก้อนเชื้อเห็ดฟางและก้อนเชื้อเห็ดหลินจือแดง

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การเขี่ยเชื้อเห็ด การผลิตก้อนเชื้อเห็ด และการเปิดดอกเพื่อจำหน่าย
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การเขี่ยเชื้อเห็ด การผลิตก้อนเชื้อเห็ด และการเปิดดอกเพื่อจำหน่าย

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางสาวเครือวรรณ จันทศรี

130 หมู่ 6 ตำบลบ้านซ่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

47P 0760756 1529572 086-0351137

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตรและการแปรรูป”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

ในช่วงที่ได้ไปสอนตัดเย็บผ้า ที่บ้านนายาว อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโอกาสเห็นชาวบ้านได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ในการสอนทำขนมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ และให้ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน จึงมีความต้องการเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อให้เกษตรกรใน ต.บ้านซ่อง มีโอกาสแบบบ้านนายาวบ้าง จึงติดต่อกับทางเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เข้ารับการอบรมและมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มเรื่องการแปรรูป หลังจากนั้นได้ทดลองทำอย่างต่อเนื่อง จริงจัง คิดค้นสูตรของตนเอง ลองผิดลองถูกอยู่เกือบ 3 ปี โดยได้ทางศูนย์การพัฒนาฯ คอยช่วยเหลือประสานไปยังกระทรวงพลังงานเพื่อขอรับการสนับสนุนโครงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ จนได้สูตรเฉพาะทั้งแช่อิ่มและเชื่อมตากแห้ง โดยใช้ผลไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ อย่างเช่นทุกวันนี้

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการแปรรูปผลไม้แช่อิ่ม เชื่อม ตาก แห้ง และอบแห้ง โดยใช้ผลไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น มะกอก มะขาม ตะลิงปิง กระท้อน มะดัน มะม่วง และมะม่วงหาวมะนาวโห่ เป็นต้น การทำน้ำผลไม้บรรจุขวด โดยกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน
- มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน และการปลูกไม้ผล เพื่อป้อนวัตถุดิบในการแปรรูป

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีการดำเนินชีวิตคามวิถีความพอเพียง คือนำเอาผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือจากกินและขายมาแปรรูป ให้เกิดประโยชน์

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทั้งจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง มีการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ นำมาปรับประยุกต์ใช้หลากหลายแห่ง

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนทั้งในเรื่องของการเกษตรตั้งแต่การปลูก การผลิต การจัดการผลผลิต การแปรรูป การตลาดและการจัดการทางธุรกิจที่เหมาะสม โดยใช้ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มาสนับสนุนการจัดการ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มแม่บ้านดำเนินการแปรรูปผลไม้แช่อิ่ม เชื่อม ตากแห้ง และอบแห้ง โดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ คอยช่วยสนับสนุนทั้งในเรื่องบรรจุภัณฑ์ ตราสัญลักษณ์และการจัดการตลาด จนเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในพื้นที่เป็นอย่างมาก
- เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้สำหรับผู้ที่สนใจมาขอศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลสำเร็จอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการจัดการในรูปแบบกลุ่ม และการแปรรูปโดยการนำเอาวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาสร้างให้เกิดมูลค่า

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษากา
รพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การแปรรูป การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การเกษตรแบบผสมผสาน และการปลูกไม้ผล การทำปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเกษตรแบบผสมผสาน และการปลูกไม้ผล การทำปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายสบัน ทะนวนรัมย์

163/2 ม.1 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

47P 0762042 1520462 085-3989508

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตรและการแปรรูป”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

จากการทำฟาร์มแพะนม และกำลังประสบปัญหาการตลาดแพะนม ซึ่งในระหว่างนั้นเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ได้เข้ามาสอบถามและพูดคุยเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินกิจการ รวมถึงรูปแบบการพัฒนาต่อยอด และช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น อาคารแปรรูป พื้นที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีการศึกษาตลาดชีสนมแพะจากเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนม และจากเจ้าของฟาร์มแพะที่เคยทำงานด้วย รวมถึงมีการไปศึกษาดูงานยังฟาร์มแพะนม และโรงงานแปรรูปนมแพะ ต่างๆด้วยตนเองทั้งที่จังหวัดเชียงใหม่ และที่ชลบุรี ปัจจุบันได้กลายเป็นเกษตรกรที่มีความรู้ในการเลี้ยงแพะนม และประสบการณ์จากทำงาน รวมถึงจากการค้นคว้า ศึกษา ดูงานตามฟาร์มแพะต่างๆ ได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะกับศูนย์เรียนรู้ เช่น การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ การสร้างความน่าเชื่อถือให้ลูกค้า และการตลาด

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการเลี้ยงแพะนม 2 สายพันธุ์ และการแปรรูปผลผลิตจากนมแพะ เช่น ชีส นมแพะพาสเจอร์ไรส์ สบู่ และครีมบำรุงผิว
- มีการปลูกพืชผักแบบผสมผสาน การผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีการทำสวนผสมผสาน ส่งผลให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผัก และสัตว์ ของครัวเรือน นอกจากนั้นยังสามารถเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนจากผักและสัตว์ที่เหลือจากการรับทานโดยการนำไปจำหน่ายภายในชุมชน

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีความมุ่งมั่นที่จะหาหนทางพัฒนากิจการนมแพะของตนเองให้อยู่รอดอย่างสุจริต และสามารถเข้าไปอยู่ในกระแสของตลาดโดยไม่ทำการเบียดเบียนผู้อื่น

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนของศูนย์เรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจการแบบค่อยเป็นค่อยไปควบคู่กับการพัฒนาความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดที่ชัดเจนคือมุ่งเน้นที่จะพัฒนาชีสนมแพะโฮมเมด และทำการขายชีสนมแพะโฮมเมดในตลาดเฉพาะ

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้วยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการขยายองค์ความรู้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกรผู้สนใจ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- มีกระบวนการจัดการปรับปรุงบำรุงดิน
- มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ
- มีการจัดแบ่งพื้นที่ในการปลูกผักแต่ละชนิดให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
- มีการคัดเลือกชนิดพันธุ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพดินและสภาพอากาศ

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน การทำปุ๋ยชีวภาพ แนวคิดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับ การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การทำเกษตรอินทรีย์
- สามารถขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูดินให้เหมาะกับการทำเกษตร

“ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นางน้ำผึ้ง เกตุขวาง

103/3 ม.4 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0775088 1523467 092-3413886

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

เดิมเจ้าของศูนย์รียนรู้ฯ ทำไร่ปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งดินบริเวณนี้เป็นดินทรายจัดปลูกพืชได้ไม่ค่อยดี จึงเริ่มเข้าไปศึกษาดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ เพื่อเรียนรู้และรับการฝึกอบรมหลายหลักสูตร จากนั้นจึงหันมาปลูกต้นชะอมจนเต็มพื้นที่ เพื่อไม่ให้พื้นที่ดินว่างเปล่า ร่วมกับปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก จึงทำให้ที่ดินของต้นเริ่มมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น จึงเริ่มปลูกพืชผักต่างๆเสริมเพื่อให้มีผลผลิตเก็บได้ทุกวันหมุนเวียนกันไป นอกจากนี้ยังเริ่มแบ่งพื้นที่สร้างกรงเลี้ยงไก่ไข่ เป็ด และแพะ มีการลดต้นทุนการผลิตในแปลงโดยผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง ฮอร์โมนไข่ จุลินทรีย์หน่อกล้วย ฯลฯ ซึ่งในแปลงผสมผสานมีการใช้พื้นที่ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยหมักจากพืช สด หัวปลา จุลินทรีย์ขั้วเหนียว
- มีการปลูกพืชแบบผสมผสานตลอดทั้งปี
- มีการผลิตสัตว์ ได้แก่ ไก่ เป็ด แพะ ปลาดุก

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีพืชผักตามฤดูกาลและสัตว์ต่างๆ ไว้บริโภคภายในครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีเหลือแบ่งปันเพื่อนบ้าน และที่สำคัญยังมีเหลือไว้ขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการปรับใช้ความรู้จากหลายๆแหล่งที่ได้ไปศึกษามา แล้วนำมาประยุกต์ปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน

ด้านภูมิคุ้มกัน

ปัจจุบันมีความเป็นอยู่ดีขึ้นใช้ชีวิตแบบพอเพียงมีความสุขตามอัตภาพ

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก ตอนนี้เห็นได้ชัดเจนว่า ดินมีความชุ่มชื้น หน้าดินลึกขึ้นกว่าเดิมมาก

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

วิถีชีวิตจากเดิมที่เคยรับจ้างทำงานบริษัท และทำธุรกิจส่วนตัว ทำให้มีความเครียดจากการเป็นหนี้และความกดดันหลายๆด้าน เมื่อตัดสินใจมาทำเกษตรผสมผสานทั้งปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่เล็กๆ ปลูกทุกอย่างที่กิน มีเหลือแจกจ่าย และแบ่งขาย ทำให้ตอนนี้ตนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ใช้ชีวิตแบบพอเพียง มีความสุขตามอัตภาพ ไม่ต้องเครียดจากแรงกดดันทางเศรษฐกิจเช่นแต่ก่อน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

นำความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มาใช้ ด้วยทดลองหาพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ตนเอง

มีการขยายพันธุ์พืชผักและสัตว์ จนปัจจุบันมีพืชผักและสัตว์ที่หลากหลาย ผลผลิตหมุนเวียนกันออกแทบทุกวัน

มีการผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ช่วยลดต้นทุนและช่วยให้ผลผลิตพืชผักสวยงาน และปลอดภัยจากสารเคมี

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การทำเกษตรผสมผสาน การทำปุ๋ยชีวภาพ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยและ น้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง ฮอร์โมนไข่ จุลินทรีย์หน่อกล้วย

“ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายอภิรมย์ ผาวันดี

38/1 ม.12 ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0778893 1521299 063-7235902

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

เดิมเจ้าของศูนย์เรียนรู้ฯ ประกอบอาชีพรับจ้างบริษัทบริษัทผลิตอะไหล่รถยนต์ แต่ด้วยสุขภาพที่แย่ลงจึงหันกลับมาทำเกษตรในพื้นที่ของตน และได้เข้ามาขอรับความรู้ ตลอดจนการฝึกอบรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ หันมาปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่เพื่อปรับปรุงดินและได้เพาะกล้าไม้ขยายปลูกภายในสวน

นายอภิรมย์ ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดการพื้นที่ด้วย เริ่มต้นจากการปลูกพืชผสมผสานและไม่ใช้สารเคมีใดๆ เน้นการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง สารป้องกันโรครากและโคนเน่า จุลินทรีย์หน่อกล้วย จุลินทรีย์ปลีกล้วย ฮอร์โมนไข่ ฯลฯ ใช้เอง เพาะกล้าเองเพื่อปลูกในสวน และได้เลี้ยงกบ ปลาดุก ปลา ซึ่งได้นำมาเลี้ยงและขยายพันธุ์แจกจ่ายขยายแก่เกษตรกรทั่วไป

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการปลูกพืชแบบผสมผสาน ไม่มีการใช้สารเคมี
- มีการจุลินทรีย์ชีวภาพ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
- มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กบ ปลา
- มีแปลงสำหรับเพาะกล้าพันธุ์ไม้ต่างๆ เพื่อขยายและจำหน่าย
- มีการแปรรูป ผลิตน้ำสมุนไพร เช่น มะม่วงหาวมะนาวโห่ ลูกหม่อน และสมุนไพรต่างๆ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

ตั้งแต่เริ่มต้นทำสวนเกษตรพอเพียง ทำให้มีสภาพความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าแต่เดิมมาก แม้จะไม่ได้ร่ำรวยแต่ก็ไม่มีหนี้สิน นอกเหนือจากนี้แล้วยังมีสุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้นด้วย

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์จากการไปอบรมที่ศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อนฯ รวมถึงการปฏิบัติจริง ลองผิดลองถูก นำมาประยุกต์ปฏิบัติจนประสบความสำเร็จเช่นในปัจจุบัน

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีตลาดและกลุ่มลูกค้าเฉพาะ เช่น กล้าพันธุ์ไม้ต่างๆ จะจำหน่ายที่ศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อน ส่วนน้ำสมุนไพรต่างๆ เช่น น้ำมะม่วงหาวมะนาวโห่ ก็มีกลุ่มลูกค้าประจำ ที่ทราบว่าใช้ผลผลิตที่ปลอดสารเคมีสะอาด ผลิตสดใหม่ทุกวัน

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

เน้นการปลูกพืชตามธรรมชาติ ไม่ใช้สารเคมีหรือสารกำจัดวัชพืชใดๆ

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

เน้นการปลูกพืชที่หลากหลาย ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาก สุขภาพดีขึ้นเนื่องจากไม่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตร แม้จะไม่ได้มีเงินทางร่ำรวยมากมาย แต่ก็รู้สึกมีความสุขได้อยู่กับครอบครัว

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้ฯ ได้มีการจัดสรรพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ดำเนินการปลูกไม้ผล ไว้บริโภคและขายเพิ่มรายได้ทั้งขายผลผลิตสด กล้าพันธุ์และแปรรูป ปลูกพืชสมุนไพร เป็นส่วนสำคัญกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืนแบบผสมผสานที่เป็นอินทรีย์ มีสมุนไพรเพื่อป้องกันและใช้ขับไล่แมลงพร้อมกับป้องกันและรักษาโรคต่างๆ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อขายเพิ่มรายได้และปลูกพืชผัก ไว้บริโภคให้เพียงพอในครัวเรือนตลอดทั้งปีและขายเพิ่มรายได้

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษากา
  รพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การปลูกหญ้าแฝก
  เพื่อบำรุงดิน การปลูกพืชแบบผสมผสาน การผลิต
  ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ จุลินทรีย์หน่อกล้วยและปลีกล้วย
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการปลูกหญ้าแฝกเพื่อบำรุงดิน การปลูกพืชแบบผสมผสาน การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ จุลินทรีย์หน่อกล้วยและปลีกล้วย

“ศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายธงชาติ จันทศรี

56/2 หมู่ 6 ต.บ้านซ่อง อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

47P 0760362 1529724 099-3362949

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตรและแปรรูป”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

ในอดีตประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในครัวเรือทำให้เริ่มมีความคิดที่จะหาอาชีพที่มั่นคงและได้อยู่กับครอบครัว โดย ใช่วงที่เกิดวิกฤติด้านการเงินเจ้าหน้าที่จากศูนย์เขาหินซ้อนได้แนะนำให้เข้ามาศึกษาดูงานภายในศูนย์ โดยได้แนะนำกิจกรรมการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ จึงได้เข้าร่วมฝึกอบรมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ

ในช่วงเพาะเลี้ยงเห็ดเริ่มแรกมีปัญหาเรื่องเชื้อเห็ดไม่เดิน ซึ่งทางศูนย์เขาหินซ้อนได้เข้ามาช่วยเหลือในการส่งเสริมด้านองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหา เช่น เข้ามาตรวจสอบความเป็นกรดด่างของดิน แนวทางและวิธีการเพาะเชื้อเห็ด และได้สนับสนุนให้เพาะเห็ดหลายๆชนิด จนในปัจจุบันสามารถแปรรูปผลผลิตเห็ด และเป็นที่ต้องการของตลาด

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- มีการผลิตเห็ดเศรษฐกิจ เช่น เห็ดนางฟ้า ฮังการี่ เห็ดขอนดำ เห็ดหูหนู เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดหลินจือ โดยจำหน่ายทั้งก้อนเห็ดและเปิดดอกขาย
- มีการแปรรูปเห็ดหลินจือแผ่น ชาเห็ดหลินจือ สบู่เห็ดหลินจือ เห็ดหลินจือแคปซูล โดยการรวมกลุ่มในนาม “กลุ่มเห็ดมิตรสัมพันธ์พัฒนา”

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีความมุ่งมั่นที่จะหาหนทางพัฒนากลุ่มเห็ดมิตรสัมพันธ์ให้มีความก้าวหน้า และเป็นมีความธรรมกับสมาชิกกลุ่ม

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนของศูนย์เรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนากิจการแบบค่อยเป็นค่อยไปควบคู่กับการพัฒนาการเลี้ยงเห็ดชนิดอื่นๆ รวมถึงการพัฒนารูปแบบของการแปรรูปให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อลดความเค็มของดิน

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

มีการขยายองค์ความรู้การเพาะเห็ดเศรษฐกิจให้กับผู้ที่สนใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

มีการรวมกลุ่มุในนาม “กลุ่มเห็ดมิตรสัมพันธ์พัฒนา”โดยแบ่งงานกันในระหว่างสมาชิกกลุ่มอย่างชัดเจน

มีการจัดสรรพื้นที่ดำเนินกิจกรรมและมีการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับการทำกิจกรรมการเพาะเห็ดอย่างชัดเจน

มีการแปรรูปเห็ดหลินจือแดงภายใต้กลุ่มเห็ดมิตรสัมพันธุ์พัฒนา สนับสนุนโดยศูนย์เขาหินซ้อนฯ

มีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ เช่นเห็ดนางฟ้า ฮังการี่ ขอนดำ หูหนู เป๋าฮื้อ และเห็ดหลินจือ โดยทำการจำหน่ายทั้งก้อนเห็ด และขายดอกเห็ด

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ เช่น เห็ดนางฟ้าฮังการี่ เห็ดขอนดำ เห็ดหูหนู เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดหลินจือ และการแปรรูปเห็ดหลินจือ
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ เช่น เห็ดนางฟ้าฮังการี่ เห็ดขอนดำ เห็ดหูหนู เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดหลินจือ และการแปรรูปเห็ดหลินจือ

“ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่”

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ :

นายนิรุจ ศรีเกษม

193/1 หมู่ที่ 3 ต.บ้านซ่อง อ.พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

47P 0765681 1528051 081-8891-714

กลุ่มศูนย์เรียนรู้ฯด้าน

“การผลิตภาคเกษตร”

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

แต่เดิมรับราชการครู และได้วางแผนชีวิตหลังเกษียณว่าจะกลับมาทำเกษตรผสมผสานบนแผ่นดินที่ได้รับมรดกจากพ่อแม่ โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ มาดำเนินการขุดบ่อน้ำตื้นให้ จากนั้นจึงเริ่มปลูกไม้ยืนต้นและพืชผักล้มลุก ตลอดระยะเวลาได้ศึกษาแนวทางที่ในหลวง รัชกาลที่ 9 ได้ทรงศึกษาทดลองไว้ ในช่วงแรกประสบปัญหาราคาผลผลิตและตลาดก็ไม่แน่นอน จึงพยายามแก้ปัญหาโดยการปลูกพืชผักให้หลากหลาย เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในยามที่ผลผลิตชนิดใดชนิดหนึ่งมีราคาไม่ดี และพยายามที่จะไม่ขายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง

เมื่อทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี จึงทำการคิดต่อยอดด้วยการแปรรูปผลผลิตที่มีอยู่ในแปลงทั้งหมด เริ่มจากการศึกษาคุณสมบัติของพืชผักที่มีอยู่ว่าจะแปรรูปอย่างไรได้บ้าง จนนำมาสู่การแปรรูปในปัจจุบัน ภายใต้ชื่อผลิตภัณฑ์ “สวนสิริวัฏ” ที่กลายเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในทุกวันนี้

ความรู้และกิจกรรมที่สำคัญ

- การผลิตพืชผักและสมุนไพร และกล้าพันธุ์ไม้ต่างๆ จำหน่ายเช่น วอเตอร์เครส ถั่วดาวอินคา มะนาว จิงจูฉ่าย ฯลฯ
- การผลิตเห็ดฟาง
- การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลงจากธรรมชาติ
- การแปรรูปสมุนไพรผลผลิตทางการเกษตร เช่น สบู่วอเตอร์เครส ชาถั่วดาวอินคา ครีม แชมพู ฯลฯ

ผลของกิจกรรมที่สำคัญ

ด้านพอเพียง

มีการน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิต มีการวางแผนการผลิตที่ไม่เกินกำลังของตนเอง ทำลากทีละเล็กละน้อย ให้สามารถดำรงชีวิตและช่วยเหลือผู้อื่นได้

ด้านความสมเหตุผล ใช้ข้อมูลความรู้

มีการบูรณาการความรู้จากหลากหลายแหล่งมาปรับประยุกต์ใช้ แล้วนำมาปฏิบัติลองผิดลองผิดลองถูก พัฒนาต่อยอดทั้งการผลิตและแปรรูปอย่างไม่หยุดนิ่ง จนประสบผลสำเร็จ

ด้านภูมิคุ้มกัน

มีการวางแผนการผลิต และการศึกษาความต้องการของตลาด ให้สามารถสร้างรายได้ต่อเนื่องหมุนเวียนตลอดทั้งปี รวมถึงมีความคิดริเริ่มให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรออกเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ออกจำหน่าย และยังใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ เข้าช่วยในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์

ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ ป่า

มีการใช้ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เข้าจุดตั้งต้นเข้าไปพลิกฟื้นพื้นที่ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์และสามารถทำการเกษตรได้อย่างดี

ด้านวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีความเกื้อกูล มีคุณธรรม

การช่วยเหลือเกษตรกรในชุมชน และพื้นที่ ทั้งการให้ความรู้ การรับซื้อผลผลิต สร้างกลุ่มและเครือข่ายเกษตรกร ส่งผลผลิตไปขายยังตลาดรับซื้อ รวมถึงผ่านเวปไซด์และสื่อโซเชียลมีเดียของศูนย์เรียนรู้ฯ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

- ได้รับมาตรฐาน การผลิต GAP และ PGS Organics เป็นที่เรียนรู้ของผู้สนใจ มีการแปรรูปผลผลิตในระบบครัวเรือน จำหน่ายโดยตรง
- สร้างเครือข่ายกับกลุ่มผู้ผลิต และผู้บริโภค เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลต่างๆ ความต้องการของผลผลิตพืชผัก สินค้าเกษตรประเภทต่างๆ และผลักดันให้เกษตรกรที่ สนใจ มารวมกลุ่มผลิตสินค้าเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

การขยายผลความรู้

- ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ เกี่ยวกับ เกษตรผสมผสาน การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ฮอร์โมนไข่ สารขับไล่แมลง เชื้อจุลินทรีย์ไตรโคเดอร์ม่า แบซิลัสซับทิลิส สำหรับใช้ในแปลงปลูก
- มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับเกษตรผสมผสาน วิถีเกษตรอินทรีย์โดยยึดหลักการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร